

LAUSUNTO
17.8.2020

kirjaamo@minedu.fi

Helsingin seudun kauppakamarin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Viite: VN/14518/2020-OKM-1

Opetus- ja kulttuuriministeriö on lähettänyt kuorma-auto- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyttä sekä ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmää koskevan hallituksen esityksen lausuntokierrokselle. Koska esitys muuttaa merkittävästi ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmää, myös Helsingin seudun kauppakamari haluaa antaa aiheesta lausuntonsa. Helsingin seudun kauppakamari jäsenistöön kuuluu yli 7000 yritystä Uudenmaan alueella.

Ammatillisen koulutuksen reformi astui voimaan 1.1.2018. Keskeisen osan uudistusta muodosti rahoitusjärjestelmän muutos, jonka myötä kustannusperusteisuudesta siirryttiin tuloksellisuusperusteisuuteen. Rahoitusjärjestelmää muutettiin siten, että perusrahoituksen osuus on 50 %, suoriterahoituksen 35 % ja vaikuttavuusrahoituksen osuus on 15 %. Muutos oli tarkoitus tehdä vaiheittain siten, että siirtymäaika päättyisi vuonne 2022. Rahoitusjärjestelmän muutoksen tavoitteena oli muun muassa koulutuksen työelämävastaavuuden ja sitä kautta työllisyyden parantaminen rahoituksen kohdentuessa niille koulutuksen järjestäjille, joilla ”koulutuksen läpäisy on tehokasta ja koulutus vaikuttavaa” (HE 39/2017).

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan ammatillisen koulutuksen rahoitusosuuden säilytettäisiin vuoden 2020 tasossa ja perusrahoituksen harkinnanvaraisina korotuksina myönnettäviä määrällisiä lisämäärärahoja koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin. Vuoden 2020 taso tarkoittaa rahoitusjärjestelmää, jossa perusrahoituksen osuus on 70 %, suoriterahoituksen 20 % ja vaikuttavuusrahoituksen 10 %.

Helsingin seudun kauppakamari pitää suorite- ja vaikuttavuusosuuksien muuttamista erittäin ongelmallisena. Ammatillisen koulutuksen tehtävänä on tuottaa osaavaa työvoimaa yritysten tarpeisiin ja suoritteiden syntymiseen ja opiskelijoiden työllistymiseen kannustava rahoitusjärjestelmä on tavoitteen toteutumiseksi olennainen väline. Rahoitusuudistuksen jättäminen keskeneräiseksi myös ranskaisee niitä koulutuksen järjestäjiä, jotka ovat tehneet systemaattista työtä ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanemiseksi.

Helsingin seudun kauppakamari halua kiinnittää huomiota myös sivistysvaliokunnan ammatillisen koulutuksen reformia koskevaan mietintöön (SiVM 7/2017 vp / HE 39/2017 vp), jonka mukaan ”Eduskunta edellyttää, että rahoitusuudistuksen siirtymäkauden aikana opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa ammatillisen koulutuksen uuden rahoitusjärjestelmän vaikutuksia ammatillisen koulutuksen järjestämiseen ja tuo sivistysvaliokunnalle selvityksen tiedoksi vuosittain syysistuntokauden aluksi. Tässä yhteydessä arvioidaan myös perusrahoitusosuuden riittävyttä.” Nyt

LAUSUNTO
17.8.2020

lausuntokierroksella olevassa luonnoksessa ei kuitenkaan avata muutoksen perusteita tai vaikuttavuusarvion tuloksia, johon rahoitusjärjestelmän muuttaminen kesken siirtymäkauden perustuu. Luonnoksessa ei myöskään arvioida muutoksen aiheuttamia vaikutuksia opiskelijoiden työllistymiseen.

Helsingin seudun kauppakamari ei kannata rahoitusjärjestelmän muuttamista kesken siirtymäkauden ilman perusteellista vaikuttavuusanalyysia.

Helsingissä 17.8.2020

Heikki J. Perälä
toimitusjohtaja
Helsingin seudun kauppakamari

Riikka Vataja
asiantuntija
Helsingin seudun kauppakamari